

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is a dark grey circle containing the letters 'SCB' in white, bold, sans-serif font.

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

SCB:s demokratistatistik

DEMOKRATISTATISTIK RAPPORT 3

SCB:s demokratistatistik

Statistiska centralbyrån
2005

Statistics on democracy

Statistics Sweden 2005

Tidigare rapporter
i serien

Rapport 1: *Ja och nej till euron*. Folkomröstningen om euron 2003, Staffan Sollander & Richard Öhrvall 2004
Rapport 2: *Väljartrender*. En sammanfattning av några resultat från valundersökningarna 1956–2004, Sören Holmberg & Henrik Oscarsson 2004

Producent
Producer

SCB, Enheten för demokratistatistik
Box 24 300, 104 51 Stockholm
tfn + 46 8 506 940 00
demokrati@scb.se

Förfrågningar
Inquiries

Mikaela Järnbert	08-506 942 43
mikaela.jarnbert@scb.se	
Jessica Persson	08-506 944 27
jessica.persson@scb.se	
Richard Öhrvall	08-506 941 58
richard.ohrvall@scb.se	

Om du citerar ur denna publikation, var god uppge källan:
SCB:s demokratistatistik, SCB

Omslagsillustration

Bodil Hedlund

© 2005, Statistiska centralbyrån

Enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är det förbjudet att helt eller delvis mångfaldiga innehållet i denna publikation utan medgivande från Statistiska centralbyrån.

ISSN 1652-6945
ISBN 91-618-1286-2

Printed in Sweden
SCB-tryck, Örebro 2005.9

Förord

Denna rapport är den tredje som Statistiska centralbyrån (SCB) ger ut i serien *Demokratistatistik*. Rapporten syftar till att ge en bild över den statistik som SCB producerar inom demokratiområdet.

Rapporten har utarbetats av Mikaela Järnbert, Jessica Persson och Richard Öhrvall.

Statistiska centralbyrån i september 2005

Berndt Öhman

Ulla Brith Rimén

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication.

Förord	3
Sammanfattning	7
Inledning	9
Hitta fram till statistiken	9
Val	11
Valresultat	11
Lokal/regional nivå	11
Nationell nivå	13
Internationell nivå	14
Valdeltagande	14
Lokal/regional nivå	14
Nationell nivå	15
Internationell nivå	16
Partier	17
Medlemskap och aktivitet	17
Förtroendevalda	19
Folkvalda	19
Lokal/regional nivå	19
Nationell nivå	20
Samtliga förtroendevalda	21
Medborgare	23
Förtroende	23
Resurser och möjligheter	26
Engagemang och aktivitet – bland vuxna	27
Engagemang och aktivitet – bland ungdomar	33
Opinion	36
Massmedia	41
Tillgång	41
Konsumtion	42
Specialbearbetningar	43
Utlämnande av datamaterial	44

SCB:s undersökningar på demokratiområdet	45
Demokratidatabasen	45
Den lokala demokratis utveckling och funktionssätt	45
Partisympatiundersökningen (PSU)	45
Tidsanvändningsundersökningen (TA).....	46
Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting	46
Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF)	47
Undersökningen av nominerade och valda	48
Valdeltagandeundersökningarna.....	48
Valresultat.....	49
Valundersökningarna	49
Fakta om statistiken	51
In English.....	52
Summary	52

Sammanfattning

SCB har initierat ett arbete med att göra den statistik som SCB tar fram inom demokratiområdet mer tillgänglig. I denna publikation ges en samlad bild över SCB:s demokratistatistik, av såväl vilka undersökningar som SCB genomför och vilken statistik som produceras, som hur statistiken publiceras.

SCB har tillgång till ett omfattande statistiskt material som på olika sätt berör tillståndet för den svenska demokratin. SCB har sedan den allmänna rösträttens införande tagit fram statistik över valresultat och valdeltagande i Sverige. Sedan 1982 har SCB tagit fram statistik över nominerade och valda kandidater. Från och med 1956 har SCB, i samarbete med Göteborgs universitet, genomfört undersökningar av väljarbeteenden i samband med samtliga riksdagsval, folkomröstningar och Europaparlamentsval. Vidare genomför SCB sedan 1972 Partisympatiundersökningen på riksdagens uppdrag och på senare tid har även EU- och EMU-opinionen mätts. Inom ramen för SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) undersöks bland annat medborgarliga aktiviteter och politiska resurser. Dessutom genomför SCB, på uppdragsbasis, många undersökningar inom området demokrati, exempelvis genomfördes år 2003 en omfattande undersökning om förtroendevalda i kommuner och landsting.

Publikationen är strukturerad utifrån ett aktörsperspektiv och inkluderar partier, förtroendevalda, medborgare och massmedia. Ett särskilt avsnitt ägnas åt allmänna val.

Inledning

Statistiska centralbyrån (SCB) har tillgång till ett omfattande statistiskt material som på olika sätt berör tillståndet för den svenska demokratin. Syftet med den här rapporten är att ge en sammanfattande bild över den statistik som SCB producerar inom demokratiområdet. De statistiska underlagen samlas in genom olika undersökningar och resultat från dessa undersökningar publiceras på flera olika sätt. Förhoppningen är att användare av statistiken genom denna rapport lättare kan finna vilken statistik SCB tar fram och var den statistiken går att finna.

I rapporten är variablerna sorterade efter huvudindelningarna Val, Partier, Förtroendevalda, Medborgare och Massmedia. I de fall det finns olika regionala nivåer har variablerna sorterats efter lokal/regional, nationell och internationell nivå. För varje variabel redovisas för vilka är uppgiften finns, vilka redovisningar som görs, vilken undersökning som ligger till grund för uppgiften samt hur den publiceras. Det bör uppmärksammas att de redovisningar som finns uppräknade inte med nödvändighet finns för alla åren utan att det kan variera. Publikationerna som det hänvisas till går att beställa via SCB:s publikationstjänst. Under senare år har publikationerna även lagts ut i pdf-format så de kan laddas ner från SCB:s webbplats.

Hitta fram till statistiken

Uppgifter för de variabler som finns redovisade i denna rapport hittas på skilda ställen på SCB:s webbplats (www.scb.se). Nedan finns en beskrivning över sökvägarna till SCB:s olika undersökningar. Den som är intresserad av publikationer och publicerade tabeller eller vill besöka Statistikdatabasen (SSD) hittar länkar till dessa på webbsidan.

Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) hittas på SCB:s webbplats under *Statistik efter ämne/Levnadsförhållanden/Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF)*. Därefter väljs *Medborgerliga aktiviteter*.

Tidsanvändningsundersökningen (TA) hittas på SCB:s webbplats under *Statistik efter ämne/Befolkning*.

De flesta övriga undersökningar som hänvisas till i denna publikation hittas på SCB:s webbplats under *Statistik efter ämne/Medborgarinflytande*.

Sveriges statistiska databaser (SSD)

SCB har sedan januari 1997 databaser på Internet. Syftet är att åstadkomma en ökad tillgänglighet till statistiken och att lätt kunna ladda ner material för bearbetning i den egna datorn.

I statistikdatabasen finns en stor del av den officiella statistik som SCB ansvarar för. Dessutom finns officiell statistik från en del andra statistikansvariga myndigheter. Innehållet består av en mängd tabeller ur vilka man fritt kan välja önskade uppgifter för visning på skärm, för utskrift eller för överföring till den egna PC:n med möjlighet till vidare bearbetning. Statistikdatabasen är tillgänglig utan kostnad. För att göra uttag som är mindre än 1 000 tabellceller behöver man inte registrera sig. Vid större uttag och för framtida tilläggstjänster krävs registrering, vilken görs på statistikdatabasens ingångssida.

Val

Valresultat

Lokal/regional nivå

Valresultat vid kommunfullmäktigval

År: Valtillfällen från och med år 1919.

Redovisning: Statistiken omfattar uppgifter om röstberättigade, röstande, giltiga valsedlars fördelning efter parti, personrösternas fördelning samt mandatfördelning. Resultaten redovisas för riket, län, kommun, kommunvalkrets och valdistrikt.

Undersökning: Allmänna val, valresultat.

Publicering: SSD, Demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och publikationerna *Kommunala valen* mellan år 1919 och 1966, *Allmänna valen, del 2*, mellan år 1970 och 1994 och *Allmänna valen, del 3*, från och med år 1998.

Valresultat vid landstingsfullmäktigval

År: Valtillfällen från och med år 1910.

Redovisning: Statistiken omfattar uppgifter om röstberättigade, röstande, giltiga valsedlars fördelning efter parti, personrösternas fördelning samt mandatfördelning. Resultaten redovisas för riket, landsting, landstingsvalkrets, kommun och valdistrikt.

Undersökning: Allmänna val, valresultat.

Publicering: SSD, Demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och publikationerna *Landstingsmannavalen* mellan år 1910 och 1916, *Kommunala valen* mellan år 1919 och 1966 och *Allmänna valen, del 2*, från och med år 1970.

Kommunala folkomröstningar under mandatperiod

Enligt bestämmelserna får ett ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga väckas i fullmäktige av minst fem procent av de röstberättigade kommun- och landstingsmedlemmarna enligt lagen om kommunala folkomröstningar (5 kap. 23 § KL). Svar på fråga "Har det under mandatperioden 1999-2002 förekommit några kommunala folkomröstningar i kommunen/landstinget?" och om JA "Hur många kommunala folkomröstningar?"

År: Mandatperioden 1999–2002.

Redovisning: Efter kommun respektive landsting. I antal.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

Styrande majoritet i kommun- och landstingsfullmäktige

Svar på frågan "Vilket parti eller vilken kombination av partier bildade direkt efter valet XXXX den majoritet som styr kommunen/landstinget i de flesta frågor?"

År: 1998, 2002.

Redovisning: Efter kommun respektive landsting och parti.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

Nationell nivå

Valresultat vid riksdagsval

År: Valtillfällen från och med år 1872.

Redovisning: Statistiken omfattar uppgifter om röstberättigade, röstande, giltiga valsedlars fördelning efter parti, personrösternas fördelning samt mandatfördelning. Resultaten redovisas för riket, valkrets, kommun och valdistrikt.

Undersökning: Allmänna val, valresultat.

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och publikationerna *Riksdagsmannavalet* mellan år 1872 och 1968 och *Allmänna valen, del 1*, från och med år 1970.

Valresultat vid nationella folkomröstningar

År: 1980, 1995, 2003.

Redovisning: Statistiken omfattar uppgifter om röstberättigade, röstande och giltiga valsedlars fördelning. Resultaten redovisas för riket, län och kommun.

Undersökning: Folkomröstning, valresultat.

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats och i statistiskt meddelande *Resultat från folkomröstningen om kärnkraft den 23 mars 1980* och publikationerna *Folkomröstningen om medlemskap i EU* och *Folkomröstningen om euron 2003*.

Internationell nivå

Valresultat vid Europaparlamentsval

År: Valtillfällen från och med år 1995.

Redovisning: Statistiken omfattar uppgifter om röstberättigade, röstande samt giltiga valsedlars fördelning efter parti, personrösternas fördelning samt mandatfördelning. Resultaten redovisas huvudsakligen på läns- och kommunnivå.

Undersökning: Europaparlamentsval, valresultat.

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och publikationen *Valet till Europaparlamentet* för respektive valtillfälle.

Valdeltagande

Lokal/regional nivå

Valdeltagande vid kommunfullmäktigval

År: Valtillfällen från och med år 1976.

Redovisning: (1) Svenska och utländska medborgare: Efter kön, ålder och län (2) Utländska medborgare: Efter kön, ålder, län, civilstånd, medborgarskapsland, inkomst och senaste invandringsår. I andel röstande av röstberättigade.

Undersökning: Allmänna val, valdeltagandeundersökningen.

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i de statistiska meddelandena *Valdeltagande vid valet* och *Valdeltagandet bland utländska medborgare vid kommunfullmäktigvalen* för respektive valtillfälle.

Valdeltagande vid landstingsfullmäktigval

År: Valtillfällen från och med år 1991.

Redovisning: Efter kön, ålder och län. I andel röstande av röstberättigade.

Undersökning: Allmänna val, valdeltagandeundersökningen.

Publicering: I statistiskt meddelande *Valdeltagande vid valet* för respektive valtillfälle.

Nationell nivå

Valdeltagande vid riksdagsval

År: Valtillfällen från och med år 1914.

Redovisning: Efter kön, ålder, civilstånd, utbildningsnivå, arbetskraftstillhörighet, yrke, sektor, facklig organisation, SEI, inkomst, län, födelseland, H-region, medborgarskapsdatum. I andel röstande av röstberättigade.

Undersökning: Allmänna val, valdeltagandeundersökningen.

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i publikationerna *Riksdagsmannavalen* mellan år 1914 och 1968, *Allmänna valen, del 3*, mellan år 1970 och 1994 och *Allmänna valen, del 4*, från och med 1998.

Valdeltagande vid nationella folkomröstningar

År: 1980, 1995, 2003.

Redovisning: Efter kön, ålder, civilstånd, utbildningsnivå, arbetskraftstillhörighet, yrke, sektor, facklig organisation, SEI, inkomst, län, födelseland, H-region, medborgarskapsdatum. I andel röstande av röstberättigade.

Undersökning: Folkomröstning, valdeltagandeundersökningen.

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats och i de statistiska meddelandena *Valdeltagande vid folkomröstningen om kärnkraft 1980*, *Valdeltagande vid folkomröstningen om medlemskap i EU den 13 november 1994* och *Valdeltagandet vid folkomröstningen om euron 2003*.

Internationell nivå

Valdeltagande vid Europaparlamentsval

År: Valtillfällen från och med år 1995.

Redovisning: Efter kön, ålder, civilstånd, utbildningsnivå, arbetskraftstillhörighet, yrke, sektor, facklig organisation, SEI, inkomst, län, födelseland, H-region, medborgarskapsdatum. I andel röstande av röstberättigade.

Undersökning: Europaparlamentsval, valdeltagandeundersökningen.

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i statistiskt meddelande *Valdeltagandet vid valet till Europaparlamentet* för respektive valtillfälle.

Partier

Medlemskap och aktivitet

Medlem i politiskt parti

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.

Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: SSD och tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet). I rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden finns en fördjupning av medlemskap och aktivitet i politiska partier för åren 1992-93 och 2000-01.

Aktiv i politiskt parti

Är medlem i politiskt parti och har svarat JA på frågan "Deltar du aktivt i partiets (ungdoms/kvinnoförbundets) verksamhet?"

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.

Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet). I rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden finns en fördjupning av medlemskap och aktivitet i politiska partier för åren 1992-93 och 2000-01.

Förtroendeuppdrag i politiskt parti

Är medlem i politiskt parti och har svarat JA på frågan "Har du något förtroendeuppdrag i partiet?".

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Redovisning av medlemskap i politiskt parti, förtroendeuppdrag samt övriga aktiva medlemmar i politiskt parti för män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Varit på möte med politiskt parti de senaste 12 månaderna

Har svarat JA på frågan "Har du varit på något möte eller sammankomst med något politiskt parti (även ungdoms- eller kvinnoförbund) under de senaste tolv månaderna?".

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet). I rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden finns en fördjupning av medlemskap och aktivitet i politiska partier för åren 1992-93 och 2000-01.

Förtroendevalda

Folkvalda

Med folkvalda avses här personer som genom val blivit utsedda till ledamöter i riksdag, landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige.

Lokal/regional nivå

Nominerade, valda och ej valda kandidater vid val till kommunfullmäktige

År: Valtillfällena från och med år 1982.

Redovisning: Nominerade, valda och ej valda kandidater. Efter kön, ålder, parti, inkomst, utbildning, födelseland, medborgarskapsland, senaste invandringsår och föräldrars födelseland. Antal och andel i procent.

Undersökning: Allmänna val, nominerade och valda.

Publicering: SSD, demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och Statistiskt meddelande *Nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen* för respektive valtillfälle.

Nominerade valda och ej valda kandidater vid val till landstingsfullmäktige

År: Valtillfällena från och med år 1982.

Redovisning: Nominerade, valda och ej valda kandidater. Efter kön, ålder, parti, inkomst, utbildning, födelseland, medborgarskapsland, senaste invandringsår och föräldrars födelseland. Antal och andel i procent.

Undersökning: Allmänna val, nominerade och valda.

Publicering: SSD, demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och Statistiskt meddelande *Nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen* för respektive valtillfälle.

Valda genom personröster vid val till kommunfullmäktige

Mandat tillsätts i första hand efter antal personröster. För att bli vald till kommunfullmäktige på grundval av personröster måste en kandidat få det antal personröster som motsvarar minst fem procent av partiets röster i valkretsen, dock minst 50 röster.

År: 1998, 2002.

Redovisning: Andel efter kön och kommun respektive landsting.

Undersökning: Allmänna valen, valresultat.

Publicering: Demokratidatabasen.

Valda genom personröster vid val till landstingsfullmäktige

Mandat tillsätts i första hand efter antal personröster. För att bli vald till landstingsfullmäktige på grundval av personröster måste en kandidat få det antal personröster som motsvarar minst fem procent av partiets röster i valkretsen, dock minst 100 röster.

År: 1998, 2002.

Redovisning: Andel efter kön och landsting.

Undersökning: Allmänna valen, valresultat.

Publicering: Demokratidatabasen.

Nationell nivå

Nominerade valda och ej valda kandidater vid val till riksdagen

År: Valtillfällen från och med år 1982.

Redovisning: Nominerade, valda och ej valda kandidater. Efter kön, ålder, parti, inkomst, utbildning, födelseland, senaste invandringsår och föräldrars födelseland. Antal och andel i procent.

Undersökning: Allmänna val, nominerade och valda.

Publicering: SSD, demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och Statistiskt meddelande *Nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen* för respektive valtillfälle.

Samtliga förtroendevalda

Med samtliga förtroendevalda avses här personer som innehar förtroendeuppdrag i kommuner och landsting. Det innefattar ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer och revisorsersättare.

Förtroendevalda i kommuner

År: 2003.

Redovisning: Efter kön, ålder, parti, inkomst, utbildning, födelse-land, medborgarskapsland, sysselsättning, anställningssektor, position i nämnd, typ av nämnd och kommun. Antal och andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting.

Publicering: Demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och i rapporten *Det nya seklets förtroendevalda – om politikerantal och representativitet i kommuner och landsting 2003*, utgiven år 2004 av Justitiedepartementet, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Förtroendevalda i landsting

År: 2003.

Redovisning: Efter kön, ålder, parti, inkomst, utbildning, födelse-land, medborgarskapsland, sysselsättning, anställningssektor, position i nämnd, typ av nämnd och landsting. Antal och andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting.

Publicering: Demokratidatabasen, tabeller på SCB:s webbplats och i rapporten *Det nya seklets förtroendevalda – om politikerantal och representativitet i kommuner och landsting 2003*, utgiven år 2004 av Justitiedepartementet, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Val av revisionens ordförande i kommuner och landsting

Svar på fråga "Utses revisionens ordförande ur fullmäktiges majoritet eller minoritet?"

År: 2001, 2003.

Redovisning: Efter kommun respektive landsting.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

Medborgare

Förtroende

Misstro mot partier

Inställning till påståendet "Partierna är bara intresserade av folks röster, men inte av deras åsikter".

År: Valtillfällen från och med 1968.

Redovisning: Instämmer respektive instämmer inte. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Misstro mot politiker

Inställning till påståendet "De som sitter i riksdagen och beslutar tar inte mycket hänsyn till vad vanligt folk tycker och tänker".

År: Valtillfällen från och med 1968.

Redovisning: Instämmer respektive instämmer inte. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Grad av förtroende för politiker

År: Valtillfällena från och med 1988.

Redovisning: Efter mycket stort förtroende, ganska stort förtroende, ganska litet förtroende, mycket litet förtroende, vet inte/vill ej svara. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Syn på de förtroendevaldas sätt att sköta sina uppgifter i den lokala partiorganisationen

Andelar bland medlemmar inom politiska partier.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Syn på de förtroendevalda kommunalpolitikernas sätt att sköta sina uppgifter

Andelar bland samtliga medborgare.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Syn på de förtroendevaldas sätt att sköta sina uppgifter i den lokala fackföreningen/lantbruks-/företagarorganisationen

Andelar bland medlemmar i någon fackförening/lantbruks-/företagarorganisation (anställda medlemmar som normalt arbetar minst 16 timmar per vecka).

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjecykel, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, H-region, nationalitet och fackförenings- och förbundstillhörighet. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Felaktigt eller orättvist behandlad av någon myndighet, institution eller företag samt vidtagit försök att få rättelse

Upplever sig ha blivit felaktigt eller orättvist behandlad av någon myndighet, institution eller företag samt försökt att åtgärda upplevda orättvisor. Även redovisning för felaktig eller orättvis behandling från försäkringskassa, sjukhus eller läkare, taxeringsnämnd, polismyndighet eller domstol, annan myndighet, försäkringsbolag, arbetsgivare, reparationsverkstad, varuhus eller butik eller postorderfirma.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Resurser och möjligheter

Introducerad möjlighet att lämna medborgarförslag

Sedan den 1 juli 2002 har kommun- och landstingsfullmäktige möjlighet att besluta om att införa medborgarförslag, som innebär en rätt för folkbokförda i kommun eller landsting att väcka ärenden i fullmäktige. Svar på frågan "Har kommunen/landstinget infört möjligheten för allmänheten att lämna in medborgarförslag?"

År: 2002.

Redovisning: Efter kommun respektive landsting.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

TV- eller radiosändningar av fullmäktigesammanträden

Svar på frågan "Förekom det TV- eller radiosändningar från fullmäktigesammanträden under år XXXX?"

År: 1998, 2002.

Redovisning: Efter kommun respektive landsting.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

Förmåga att överklaga beslut

Överklagar själv myndighetsbeslut samt klarar ej att själv överklaga myndighetsbeslut.

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.
Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: SSD och Tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet). I rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden finns en fördjupning för åren 1992-93 och 2000-01 när det gäller förmågan att tillvarata sina rättigheter.

Engagemang och aktivitet – bland vuxna

Intresse för politik

Andel som uppgivit sig vara mycket eller ganska intresserade av politik.

År: Valtillfällen från och med 1960.

Redovisning: Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Någon gång kontaktat kommunal tjänsteman eller förtroendevald

Direktkontakt för att försöka påverka sådant som man tycker är fel i sin kommun.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Någon gång skrivit insändare eller artikel i någon tidning eller tidskrift

Lokala frågor samt allmänna frågor.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och för lokala frågor även län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Någon gång undertecknat något upprop

Lokala frågor samt allmänna frågor.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och för lokala frågor även län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Någon gång demonstrerat

Lokala frågor samt allmänna frågor.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och för lokala frågor även län samt redovisningsbara kommuner. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Någon gång talat inför ett möte i en förening eller organisation

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Någon gång försökt att påverka ett beslut i en fråga genom att ta kontakt med någon person i ansvarig ställning i någon förening eller organisation

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Deltagande i politiska diskussioner

- Deltar oftast i politiska diskussioner.
- Varken deltar eller lyssnar vid politiska diskussioner.

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: SSD och tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet). I rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden finns en fördjupning för åren 1992-93 och 2000-01 när det gäller intresse för politik och deltagande i politiska diskussioner.

Medlemskap och aktivitet inom det svenska föreningslivet

Andelar som är medlem, har förtroendeuppdrag samt i övrigt är aktiv i någon förening samt redovisning av andelar som är medlem och aktiv i olika organisationer och sammanslutningar som; politiska partier, fackliga organisationer, idrottsföreningar, friluftsföreningar, miljöorganisationer, boendeföreningar, föräldraföreningar, handikapp- eller patientföreningar, invandrarorganisationer, kvinnoorganisationer, pensionärsföreningar samt humanitära hjälporganisationer.

År: 1992-93 och 2000-01.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjesituation, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 102 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Tidsåtgång föreningsverksamhet

År: 1990-01 och 2000-01.

Redovisning: Efter kön, ålder, hushållstyp och vardagar/veckoslut. Andel i procent som ägnat sig åt föreningsverksamhet en genomsnittlig dag och antal minuter som i genomsnitt ägnats åt det.

Undersökning: Tidsanvändningsundersökningen (TA).

Publicering: Rapport 80 och 99 i SCB:s serie Levnadsförhållanden och tabeller på SCB:s webbplats.

Grannsamtal

Svar på frågan "Hur vanligt är det att grannar pratar med varandra när man möts?".

År: 1980–2002.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjetyp, familjecykel, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och hustyp, besittningsform, typ av bostadsområde och region/boendeform. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Grannumgänge

Svar på frågan "Hur ofta brukar du själv träffa och vara tillsammans med några av dina grannar?".

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet) och i rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Grannaktiviteter

Svar på frågan "Har du under de senaste tolv månaderna varit med om några gemensamma aktiviteter här i bostaden i bostadsområdet, som att städa eller göra i ordning på gården, gemensamt midsommarfirande, gårdsfester eller liknande?"

År: 1982-83, 1990-91 och 1998-99.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, familjetyp, familjecykel, socioekonomisk grupp, utbildningsnivå, disponibel inkomst, nationalitet, H-region och hustyp, besittningsform, typ av bostadsområde och region/boendeform. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Folkinitiativ i kommuner och landsting

År 1994 kompletterades reglerna om kommunala folkomröstningar med bestämmelser om folkinitiativ. Bestämmelserna medför att fullmäktige måste pröva om en folkomröstning ska hållas om fem procent av de röstberättigade kommun- eller landstingsinvånarna begär det.

År: Mandatperiod 1999–2002.

Redovisning: Efter kommun och landsting. I antal.

Undersökning: Den lokala demokratins utveckling och funktions-sätt.

Publicering: Demokratidatabasen.

Engagemang och aktivitet – bland ungdomar

Varit på möte med politiskt parti (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7–9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Varit på möte med någon organisation som inte är bunden till ett politiskt parti (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7–9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Burit märken eller symboler för att uttrycka en åsikt (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7–9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Demonstrerat (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7–9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Valt varor som uppfyller vissa krav, t.ex. miljömärkning (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7-9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Skrivit insändare (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7-9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Tagit kontakt med någon beslutsfattare (de senaste 12 månaderna)

År: 2002-03.

Redovisning: Pojkar och flickor och båda könen efter årskurs (åk 7–9 och gymnasiet), familjesituation, faderns och moderns födelseland samt utbildningsnivå, socioekonomiska förhållanden, hushållets disponibla inkomst och ekonomiska situation samt region. Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF) – Barn och Ungdomar.

Publicering: Rapport 110 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Opinion

Partival vid riksdagsval

År: Valtillfällen från och med 1956.

Redovisning: Riksdagspartier. Efter kön, ålder, boende, civilstånd, fackföreningstillhörighet, inkomst, kyrkogång, sektor, bostadsort, utbildning och yrke. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Tidpunkt för partival vid riksdagsval

År: Valtillfällen från och med 1964.

Redovisning: Andel som bestämde sig under valrörelsen, andel som bestämde sig under sista veckan. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Partibyten mellan riksdagsval

År: Valtillfällen från och med 1956.

Redovisning: Partibyten, partibyten inom och mellan blocken, partibyten under valrörelserna. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

"Valresultat" om det vore riksdagsval i dag

SCB:s skattning av valresultat som utgår från svaren på fråga av typen "Vilket parti skulle du rösta på?". Hänsyn tas till röstningssannolikhet, valt parti i föregående riksdagsval och region vid beräkningarna.

År: Undersökningen har genomförts i maj och i november varje år från och med 1972 (med undantag för ett uppehåll mellan november 1981 och november 1983).

Redovisning: Skattning av valresultat för riksdagspartierna. Andel i procent.

Undersökning: Partisympatiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *Partisympatiundersökningen (PSU)* för respektive undersökningstillfälle.

Partival om det vore riksdagsval i dag

Svaren på fråga av typen "Vilket parti skulle du rösta på?".

År: Undersökningen har genomförts i maj och i november varje år från och med 1972 (med undantag för ett uppehåll mellan november 1981 och november 1983).

Redovisning: Efter partisympati ("bästa parti"), partival vid föregående riksdagsval samt partival vid föregående undersökningstillfälle. Andel i procent.

Undersökning: Partisymptiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *Partisymptiundersökningen (PSU)* för respektive undersökningstillfälle.

Partisympti ("bästa parti")

Avser vilket parti som står intervjuperson närmast eller det parti denne har störst sympati för.

År: Undersökningen har genomförts i maj och i november varje år från och med 1972 (med undantag för ett uppehåll mellan november 1981 och november 1983).

Redovisning: Efter kön, ålder, civilstånd, antal barn, inkomst, region, socioekonomisk grupp, sysselsättningsstatus, sektor, fackförbund, boendeform, tätortsbefolkning, utbildningsnivå, utländsk/svensk bakgrund, partival, näst bästa parti, valdeltagandeintention. Andel i procent.

Undersökning: Partisymptiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *Partisymptiundersökningen (PSU)* för respektive undersökningstillfälle.

Näst bästa parti

Avser vilket parti de intervjupersoner som uppgivit partisympati ("bästa parti") tycker näst bäst om.

År: Fråga om näst bästa parti har ställts i maj och i november varje år från och med maj 2003.

Redovisning: Efter partisympati. Andel i procent.

Undersökning: Partisympatiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *Partisympatiundersökningen (PSU)* för respektive undersökningstillfälle.

Höger-vänsterplacering av partier

År: Valtillfällen från och med 1979.

Redovisning: Efter riksdagsparti. Placering efter höger-vänsterskala.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

Partiidentifikation

År: Valtillfällen från och med 1956.

Redovisning: Andel anhängare, andel starkt övertygade anhängare. Andel i procent.

Undersökning: Valundersökningen.

Publicering: Publikationen *Allmänna valen 2002, del 4, specialundersökningar*.

EU-opinion

Inställning till det svenska medlemskapet i EU.

År: Frågor om inställning till det svenska medlemskapet i EU har ställts i PSU i maj och i november varje år från och med maj 1992.

Redovisning: Efter kön, ålder, antal barn, region, socioekonomisk grupp, sysselsättningsstatus, sektor, fackförbund, boendeform, tätortsbefolkning, utbildningsnivå, utländsk/svensk bakgrund, partival vid föregående riksdagsval, partisympati. Andel i procent.

Undersökning: Partisympatiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *EU- och eurosympatier* för respektive undersökningstillfälle.

EMU/euro-opinion

Inställning till EMU/euron.

År: Frågor om inställning till EMU/euron har ställts i PSU i maj och i november varje år från och med november 1997.

Redovisning: Efter kön, ålder, antal barn, region, socioekonomisk grupp, sysselsättningsstatus, sektor, fackförbund, boendeform, tätortsbefolkning, utbildningsnivå, utländsk/svensk bakgrund, partival vid föregående riksdagsval, partisympati. Andel i procent.

Undersökning: Partisympatiundersökningen (PSU).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats och i Statistiskt meddelande *EU- och eurosympatier* för respektive undersökningstillfälle.

Massmedia

Tillgång

Tillgång till daglig tidning

År: Från och med år 1980.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.

Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: Tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet) och i rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Tillgång till dator i bostaden

År: Från och med år 1994.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.

Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet) och i rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Tillgång till Internet i bostaden

År: Från och med år 1998.

Redovisning: Män, kvinnor och båda könen efter ålder, hushållstyp, utländsk/svensk bakgrund, socioekonomisk grupp och H-region.

Andel i procent.

Undersökning: Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Publicering: SSD, tabeller på SCB:s webbplats (indikatorarkivet) och i rapport 107 i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Konsumtion

TV-tittande

År: 1990-01 och 2000-01.

Redovisning: Efter kön, ålder, hushållstyp och vardagar/veckoslut. Andel i procent som sett på TV en genomsnittlig dag och antal minuter som i genomsnitt ägnats åt det.

Undersökning: Tidsanvändningsundersökningen (TA).

Publicering: Rapport 80 och 99 i SCB:s serie Levnadsförhållanden och tabeller på SCB:s webbplats.

Radiolyssnande

År: 1990-01 och 2000-01.

Redovisning: Efter kön, ålder, hushållstyp och vardagar/veckoslut. Andel i procent som lyssnat på radio en genomsnittlig dag och antal minuter som i genomsnitt ägnats åt det.

Undersökning: Tidsanvändningsundersökningen (TA).

Publicering: Rapport 80 och 99 i SCB:s serie Levnadsförhållanden och tabeller på SCB:s webbplats.

Dagstidningsläsning

År: 1990-01 och 2000-01.

Redovisning: Efter kön, ålder, hushållstyp och vardagar/veckoslut. Andel i procent som läst en dagstidning en genomsnittlig dag och antal minuter som i genomsnitt ägnats åt det.

Undersökning: Tidsanvändningsundersökningen (TA).

Publicering: Rapport 80 och 99 i SCB:s serie Levnadsförhållanden och tabeller på SCB:s webbplats.

Specialbearbetningar

SCB har tillgång till mycket omfattande datamaterial som möjliggör många tänkbara redovisningar. Vid valet av vilka redovisningar som ska publiceras gör SCB en bedömning utifrån vad som anses vara av störst intresse för användarna. Det finns många skilda användare av statistiken och det är svårt att tillfredsställa alla. Det finns dock möjlighet att ge SCB i uppdrag att göra specialbearbetningar av olika datamaterial. Dessa specialbearbetningar kan även gälla mer kvalificerad analys. För mer information kontakta SCB.

Utlämnande av datamaterial

Alla uppgifter om enskilda personer är sekretessbelagda enligt sekretesslagens statistikparagraf. I sekretesslagen medges dock undantag från huvudregeln, vilket bland annat innebär att individinformation kan lämnas ut för forskningsändamål. Sådana utlämnanden sker i avidentifierad form. Om materialet innehåller känsliga personuppgifter krävs att behandlingen godkänts av en etikprövningsnämnd. Varje förfrågan om utlämnande av individdata sekretessprövas av SCB. För mer information om utlämnande av datamaterial kontakta SCB.

SCB:s undersökningar på demokratiområdet

Demokratidatabasen

SCB driver sedan hösten 2004 en databas med statistik över val, folkvalda, förtroendevalda, förtroendeuppdrag, politiska styrkeförhållanden, olika demokratiutvecklande åtgärder och mycket mer. Variablerna i databasen baseras i huvudsak på tre källor och dessa är: SCB:s valstatistik, undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting samt enkätundersökningen till kommuner och landstings om den lokala demokratins utveckling och funktionssätt. Databasen finns tillgänglig via www.demokrati.scb.se.

Den lokala demokratins utveckling och funktionssätt

Den lokala demokratins utveckling och funktionssätt är en enkätundersökning som har genomförts av SCB på uppdrag av regeringen vid ett tillfälle, nämligen år 2003. Den har tidigare, år 1999 och 2001 genomförts av Statkontoret.

Undersökningen är en totalundersökning av landets kommuner och landsting och omfattar frågor om fullmäktige och nämndorganisation, intern kontroll och revision, samarbetsformer, kommunala företag, brukarrelationer, information och service och medborgarrelationer och demokratifrågor.

Partisympatiundersökningen (PSU)

Två gånger om året, i maj och november, sedan november 1972 genomförs Partisympatiundersökningen (PSU). Undersökningen finansieras av riksdagen. Statistiskt vetenskapliga metoder och urvalets storlek garanterar hög kvalitet i de redovisade skattningarna. Genom undersökningen möjliggörs unika studier av väljarflöden liksom redovisningar för ett stort antal delgrupper i väljarkären.

Även andra politiska opinioner i samhället kan följas av PSU. Så har exempelvis skett sedan maj 1992 när det gäller EU-sympatierna i

väljarkären. Sedan november 1997 mäts även EMU-sympatierna i PSU, vilka ersattes med euro-sympatier i maj 2004.

Urvalet omfattar cirka 9 000 i riksdagsval röstberättigade personer utan övre åldersgräns. Datainsamlingen sker genom telefonintervjuer.

Tidsanvändningsundersökningen (TA)

Tidsanvändningsundersökningen är en urvalsundersökning som visar hur befolkningen fördelar sin tid på olika aktiviteter. Undersökningen genomförs på uppdrag av Sveriges regering. Den har genomförts vid två tillfällen 1990-91 och 2000-01. Undersökningen 1990-91 omfattade befolkningen 20-64 år och genomfördes under en niomånadersperiod (september-maj). Den senare undersökningen, 2000-01, omfattade befolkningen 20-84 år och genomfördes under 12 månader.

Tidsanvändningsundersökningen 2000-01 omfattade drygt 6 000 urvalspersoner. Urvalet till tidsanvändningsundersökningen består dels av individer, dels av mättdagar och de två urvalen dras oberoende av varandra. Data samlas in genom dagbokföring. De deltagande personerna fyller i tidsdagböcker i vilka de beskriver med egna ord vad de gjort under slumpmässigt utvalda mättdagar. Aktiviteterna klassificeras sedan enligt ett klassificeringsschema som på den mest övergripande nivån innehåller fem klasser av aktiviteter, nämligen förvärvsarbete, hemarbete, personliga behov, studier och fri tid. På den mest detaljerade nivån innehåller klassificeringsschemat mer än hundra olika aktiviteter.

De mest centrala statistiska måtten som beräknas är den genomsnittliga tid som individerna i skilda redovisningsgrupper ägnat sig åt aktiviteterna samt de andelar som alls utövat de olika aktiviteterna under mättdagarna. I datamaterialet finns också information om vid vilka tidpunkter och i vilka sekvenser aktiviteterna utövas liksom andra personers (främst familjemedlemmar) närvaro. Det finns stora möjligheter att ta fram material redovisat mot andra bakgrundsvariabler än de som publicerats.

Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting

År 2003 genomförde SCB en undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting. Undersökningen utfördes på uppdrag av regeringen, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Undersökningen är en totalundersökning. Datainsamlingen har skett genom att SCB från samtliga kommuner och landsting begärt in uppgifter om förtroendevaldas namn, personnummer, nämndtillhörighet och position i nämnd. Alla kommuner och landsting har skickat in uppgifter.

De insamlade personnumren har därefter matchats mot olika register vid SCB för att kunna ta fram olika bakgrundsvariabler avseende de förtroendevalda. De register som använts är: registret över totalbefolkningen (RTB), registret över inkomster och förmögenheter (IoF), registret över befolkningens utbildning, registret över arbetsmarknadsstatistik (RAMS) samt yrkesregistret.

Resultat från undersökningen finns publicerade i rapporten *Det nya seklets förtroendevalda – om politikerantal och representativitet i kommuner och landsting 2003*, utgiven år 2004 av Justitiedepartementet, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. En kompletterade redovisning finns dessutom i rapporten *Hel- och deltids- arvoderade förtroendevalda* utgiven av samma aktörer. Båda dessa rapporter finns tillgängliga via regeringens webbplats.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF)

Statistiska centralbyråns undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) har genomförts årligen sedan 1975 i huvudsak som besöksintervjuer med ett slumpmässigt urval av Sveriges vuxna befolkning, 16–84 år.

ULF omspannar välfärdsområdena: arbetsmiljö, boende, hälsa, ekonomiska resurser, fritid, materiella tillgångar, *politiska resurser*, sociala relationer, trygghet och säkerhet, sysselsättning och utbildning.

Ungefär 12 000 personer intervjuas under en tvåårsperiod, och sammanlagt har över 200 000 personer intervjuats under åren. Intervjuerna görs i 2-årsomgångar och består dels av ett antal årligen återkommande frågor, dels ett antal fördjupningsfrågor inom ett eller ett par av områdena enligt ett fastlagt återkommande rotationsmönster.

ULF-intervjuerna kompletteras med data från olika register över inkomster, pensioner, skatt, bostadstillägg, sociala bidrag, studiemedel m.m. Samtliga ULF-årgångar kompletteras också årligen med uppgifter från dödsorsaksregistret. Ungefär 6–8 månader efter undersökningsårets (kalenderår) slut är ett ULF-register, som även inkluderar vikter och konstruerade variabler, klart för användning.

Rapporter i serien levnadsförhållanden

Rapporter som redovisar resultat som bygger på varje 2-årsomgång av ULF-register ges ut ca 18 månader efter avslutad datainsamling. Dessutom utkommer i olika sammanhang även rapporter som innehåller helhetsbilder över välfärdens fördelning och utveckling, samt rapporter som tar upp avgränsade, speciella välfärdsproblem. SCB:s tidskrift Välfärd innehåller ofta artiklar baserade på uppgifter från ULF. Rapporter i serien levnadsförhållanden samt tidskriften Välfärd finner du på SCB:s webbplats.

SCB:s webbplats

En annan källa för publicering av ULF-statistik är SCB:s webbplats (www.scb.se). Resultat kan där hämtas både från Statistikdatabasen (SSD) och under den speciella ULF-sidan (Statistik efter ämne/Levnadsförhållanden/Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF)). På ULF-sidan återfinns dryga hundralet indikatorer (i det s.k. indikatorarkivet) över välfärdsutvecklingen i form av tabeller och diagram i tidsserier sedan början av 1980-talet. Här läggs också alla frågeformulär och alla nya rapporter ut i sin helhet.

Undersökningen av nominerade och valda

I samband med val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige tar SCB fram statistik över nominerade, valda och ej valda kandidater. Undersökningen utgör en viktig källa vid studier av de folkvaldas sociala representativitet.

Undersökningen är en totalundersökning. Statistiken baseras på register över kandidater som upprättas av Valmyndigheten. Med hjälp av dessa register, kompletterade med bakgrundsinformation från SCB:s register över totalbefolkningen och SCB:s Utbildningsregister, tar SCB fram statistik över kandidater vid de allmänna valen.

Valdeltagandeundersökningarna

Det huvudsakliga syftet till varför valdeltagandeundersökningar genomförs är att öka kunskapen om hur den svenska demokratin fungerar genom att undersöka hur valdeltagandet ser ut i olika befolkningsgrupper.

Valdeltagandeundersökningen är en urvalsundersökning som genomförs vid de allmänna valen inklusive Europaparlamentsvalen samt sedan 1980 vid nationella folkomröstningar.

Underlaget till statistiken inhämtas huvudsakligen genom att SCB sänder länsstyrelserna underlag i form av listor på urvals personer. Länsstyrelserna går igenom de avprickade röstlängderna och markerar om personen röstat eller inte.

I början genomfördes totalundersökningar, men från och med 40-talet baseras undersökningarna på urval. Sedan valet 1964 används urval från SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) för att på så vis få uppgifter om sysselsättning, facktillhörighet etc. Dessutom hämtas uppgifter från SCB:s befolkningsregister och utbildningsregister. Sedan 1976, då utländska medborgare i Sverige för första gången fick rösta vid val till landstings- och kommunfullmäktige, har SCB även gjort undersökningar av valdeltagandet i denna grupp.

Eftersom uppgifterna om valdeltagande hämtas från röstlängderna finns det inte någon osäkerhet kring huruvida personerna i urvalet deltagit i valet eller inte. Däremot finns en annan typ av osäkerhet eftersom undersökningen baseras på ett urval av de röstberättigade.

Valresultat

SCB sammanställer, som en dokumentation av ett av de viktigaste inslagen i den svenska demokratin, valresultaten för att allsidigt kunna redovisa de allmänna valen. Dokumentationen ska vara hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen, det politiska livet och medborgarnas politiska engagemang.

Uppgifterna om antal röstberättigade upptagna i röstlängd får SCB av Valmyndigheten. Valmyndigheten lämnar också uppgifter om valresultatet. Samtliga uppgifter som SCB får från Valmyndigheten är definitiva och uppgifterna som SCB redovisar överensstämmer med Valmyndighetens sammanräkningsprotokoll.

Den statistik som produceras är följaktligen totalräkningar och den omfattar antal röstberättigade, valdeltagandet och valresultaten vid val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige, sedan 1995 val till Europaparlamentet och år 1980, 1994 och 2003 de nationella folkomröstningarna.

Valundersökningarna

Valundersökningen (ibland även benämnd "valbeteendeundersökningen") är en urvalsundersökning som genomförts i samarbete mellan Statistiska centralbyrån (SCB) och Statsvetenskapliga

institutionen vid Göteborgs universitet och vid varje ordinarie riksdagsval sedan 1956. Även folkomröstningarna 1957, 1980, 1994 och 2003, liksom Europaparlamentsvalen sedan 1995 ingår i mätserien. Riksdagen bekostar undersökningarna och de är självfallet partipolitiskt neutrala.

Datainsamlingen genomförs i huvudsak genom besöksintervjuer. Med start vid valet 1973 är undersökningarna i samband med riksdagsval utformade som rullande tvåstegspaneler. Hälften av urvalspersonerna intervjuades också vid föregående riksdagsval, den andra hälften kommer att intervjuas en andra gång vid det nästkommande riksdagsvalet. Urvalen har på senare tid omfattat mellan 3 000 och 4 000 personer.

Vid valundersökningar i samband med Europaparlamentsval och folkomröstningar används inte samma panelansats, utan urvalspersonerna intervjuas endast i samband med det aktuella valet. Urvalen vid dessa undersökningar har uppgått till ca 3 000 personer.

Resultaten från valundersökningar i samband med riksdagsval redovisas i *Allmänna valen XXXX, del 4, Specialundersökningar* (ingår i Sveriges officiella statistik). Fram t.o.m. 1994 års val redovisades de i *Allmänna valen XXXX, del 3*.

Valundersökningar vid val till Europaparlamentet redovisas i publikationen *Valet till Europaparlamentet XXXX*. Resultat från undersökningar i samband med folkomröstningar redovisas i publikationer som ges ut för respektive folkomröstning.

De forskare vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg som är ansvariga för undersökningen brukar dessutom ge ut böcker som mer utförligt beskriver resultaten av valundersökningarna. Dessa böcker ingår i SCB:s skriftserie *Valundersökningar*.

Fakta om statistiken

Eftersom de olika undersökningarna skiljer sig åt i många avseenden redovisas inte någon ingående beskrivning av metod, kvalitet och definitioner. Om du är intresserad av denna typ av information hittar du denna i *Beskrivning av statistiken* för respektive undersökning på deras specifika webbplats, som du hittar enligt de sökvägar som angavs i avsnittet *Att hitta fram till statistiken*. En beskrivning av statistiken finns även med i publikationerna.

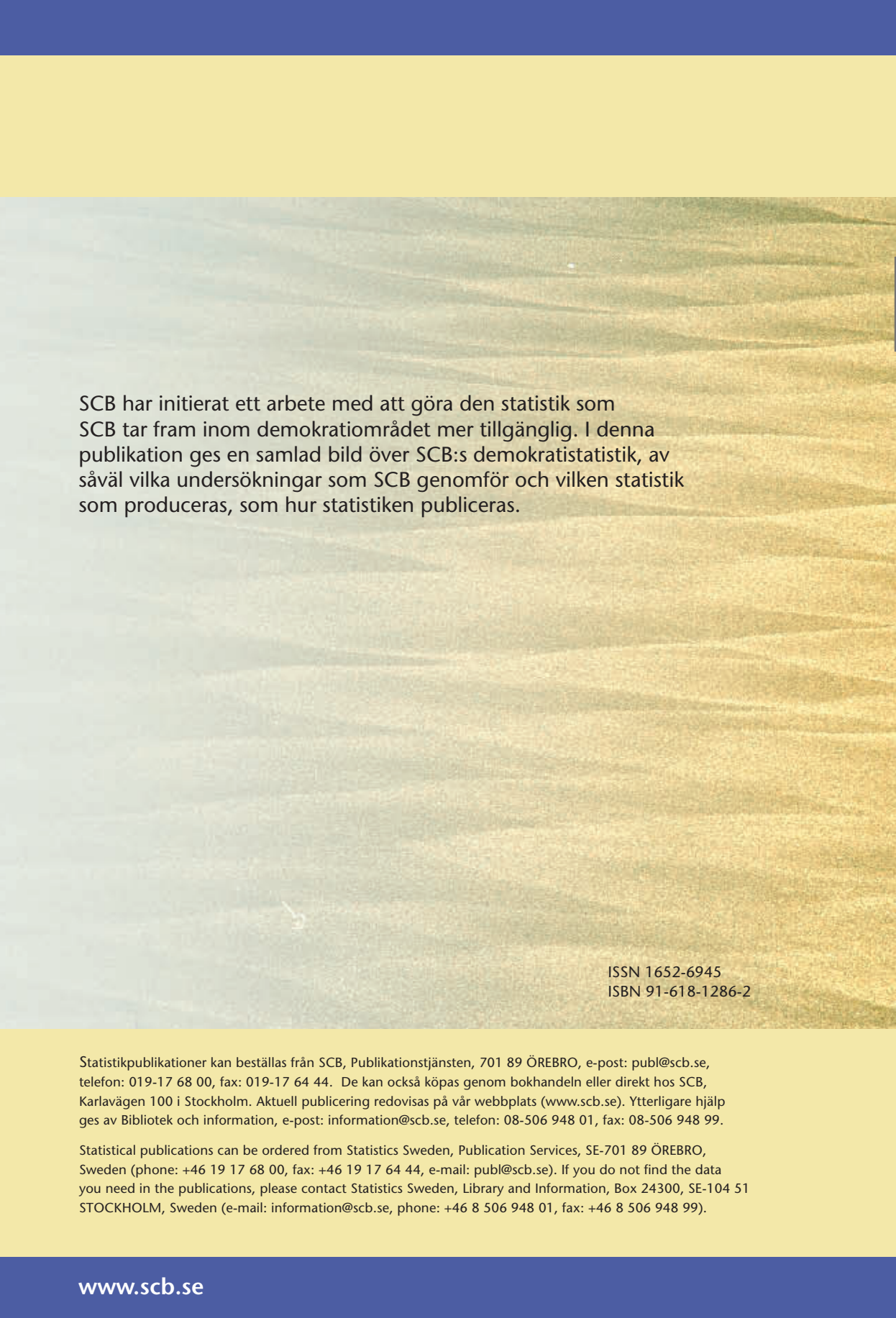
In English

Summary

Statistics Sweden has initiated a project to promote improved accessibility of statistics within the area of democracy. This publication provides an overall picture of Statistics Sweden's democracy statistics, describing the surveys conducted by Statistics Sweden, the statistics that are produced, and how these statistics are published.

Statistics Sweden has access to extensive statistical information which concerns the state of Swedish democracy in various ways. Since the introduction of universal suffrage, Statistics Sweden has produced statistics on election results and participation, and since 1982 Statistics Sweden has produced statistics on the nominated and elected candidates. In cooperation with Göteborg University, Statistics Sweden has from 1956 onwards conducted studies on behaviour of voters in connection with all elections for Parliament, referendums and European Parliament elections. In addition, Statistics Sweden has since 1972 carried out party preference surveys on behalf of Parliament, and in recent years EU and EMU preferences have also been measured. Within the framework for Statistics Sweden's Survey of Living Conditions, citizen activities and political resources are studied. Furthermore, Statistics Sweden conducts many surveys on commission within the area of democracy, such as the 2003 comprehensive study of elected representatives in municipalities and county councils.

This publication is structured on the basis of perspectives of the various actors in a democracy: the parties, elected representatives, citizens and the mass media. A separate section is dedicated to the general elections.

SCB har initierat ett arbete med att göra den statistik som SCB tar fram inom demokratiområdet mer tillgänglig. I denna publikation ges en samlad bild över SCB:s demokratistatistik, av såväl vilka undersökningar som SCB genomför och vilken statistik som produceras, som hur statistiken publiceras.

ISSN 1652-6945
ISBN 91-618-1286-2

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Bibliotek och information, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

Statistical publications can be ordered from Statistics Sweden, Publication Services, SE-701 89 ÖREBRO, Sweden (phone: +46 19 17 68 00, fax: +46 19 17 64 44, e-mail: publ@scb.se). If you do not find the data you need in the publications, please contact Statistics Sweden, Library and Information, Box 24300, SE-104 51 STOCKHOLM, Sweden (e-mail: information@scb.se, phone: +46 8 506 948 01, fax: +46 8 506 948 99).